

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. XIV. Retorquentur hæc argumenta in Adversarios

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

§. XIV.

Retorquentur hac argumenta in Adversarios.

Antequam his argumentis directè & in forma respondeamus, oportet breviter illa in Adversarios retorquere, & ostendere difficultatem in illis contentam, esse nobis & illis communem.

263 In primis ergo juxta Adversariorum principia, concursus divinus sequitur nutum voluntatis creatæ, & illius determinationem: unde cum voluntas creata non semper se determinet ad bonum, sed quandoque ad malum, concursus Dei equaliter se extendit ad bonum & ad malum; & absque ullo discrimine effectivo (quidquid sit de affectivo) utrumque causat, & ad utrumque mediâ voluntatis determinatione transit. Et sic juxta hanc sententiam, & modum explicandi concursum divinum, non minus est opus Dei proditio Judæ, quam vocatio Pauli: quod in Lutero & Calvino damnat Tridentinum canone supra relato.

264 Secundò, Ille qui ponit aliquem in occasionibus & circumstantiis, in quibus prævidit illum infallibiliter peccaturum, censetur, moraliter saltem, in ejus peccatum influere; illumque moraliter præmovere & prædeterminare ad peccandum, cum occasiones ad peccandû, ad peccatum moraliter moveant & excitent, illudque moraliter causent, juxta illud commune Gallo-
rum proloquium. *L' OCCASION FAIT LE LAR-
RON.* Unde cum in sententiâ Adversariorum, Deus interdum ponat homines in illis circumstantiis & occasionibus, in quibus per scientiam mediâ præscivit illos peccaturos, potius quam in aliis in quibus prævidit eos bene operaturos, videtur esse causa, saltem moralis, cur homines peccent, & homines ad peccandû moraliter præmovere & prædeterminare, quod est in secundû errorem Calvini supra impugnatum incidere.

265 Nec valet si dicas, illa inconvenientia non sequi ex Adversariorum sententiâ, quia Deus non tenetur ponere homines in illis occasionibus in quibus prævidit illos bene operaturos, sed potest interdum, propter occultos fines suæ providentiæ, eos constituere in illis in quibus præcavit eos lapsuros. Maxime quia positus illis circumstantiis & occasionibus, homo potest (potentiâ saltem antecedente, & in sensu diviso) non peccare, & bene operari.

Non valet, inquam, hæc responsio, nam præterquam quod illa non salvat, quin Deus sit causa moralis peccati; sicut enim occasiones peccandi moraliter movent & incitant ad peccandum, ita & qui ponit hominem in illis, censetur esse causa moralis cur incidat in peccatû idem omnino dicunt Thomistæ de prædeterminatione ad materiale peccati, Deum scilicet non teneri semper prædeterminare physicè hominem ad actus bonos, & honestos, ac rectæ rationi conformes, sed interdum, propter occultos suæ providentiæ fines, posse illum ad materiale peccati, per modum primæ causæ, & universalis totius entis provisoris, prædeterminare: maxime in statu naturæ lapsæ, & per peccatum originale vitiatæ, in quo appetitus sensitivus, propter rebellionem concupiscentiæ, valde inclinatur ad bonum sensibile contrarium rationi. Addunt etiam Thomistæ, quod voluntas creata sub tali prædeterminatione posita, manet perfectè libera, & retinet potentiam proximam & expeditam ad non ponendum illum actum ad quem à Deo

A prædeterminatur: unde si hæc responsio valet pro Scientiâ mediâ defensoribus, valebit etiam pro Thomistis, & aliis physicæ prædeterminationis assertoribus.

Nec obstat si istes, & dicas, hoc interesse discrimen inter nostram & Adversariorum sententiam, quod in nostra sententiâ, concursus Dei determinat voluntatem creatam ad entitatem actûs, à quo malitia est inseparabilis: è contrariò juxta Adversariorum principia, Dei concursus à voluntate creata ad speciem actûs determinatur. Non valet, inquam, hæc instantia, quia licet Adversarii doceant, concursum divinum à voluntate creata ad speciem actûs determinari; voluntatem tamen talem concursum determinare quantum ad individuum ipsam determinare (ut supra ostendimus) aliqua malitia specialis reperitur, quæ illi secundum rationem specificam non convenit: unde si Deus determinans voluntatem ad entitatem & speciem actûs in esse physico & naturali consideratam, à quo malitia est inseparabilis, non possit dici, nisi abusive & nugatorie, talem malitiam permittere; non poterit similiter, nisi ridiculè & abusive, censeri causa solum permissiva illius specialis malitiæ, quæ eidem actui convenit ex individuali ratione. Quare omnia argumenta quæ fiunt ab Adversariis contra determinationem ad speciem actûs, possunt in illos retorqueri, & fieri contra determinationem ad individuum. His præmissis: non erit nobis difficile argumenta proposita dissolvere, & ab his araneorum telis nos expedire. Unde fit

§. XV.

Solvitur primum argumentum ex definitione Tridentini desumptum.

Aprimum ergo argumentum ex definitione Tridentini desumptum, dicendum est, Concilium in illo canone damnare illam opinionem, seu potius hæresim, quæ tenet Deum movere & inclinare voluntatem ad materiale peccati, eo genere motionis quæ necessariò debet ad formale se extendere: qualis etiam illa quam Lutherus & Calvinus admittebant. Lutherus enim dicebat Deum producere in voluntate motum passivè se habente actiones nostras, sive bonas, sive malas. Calvinus verò errorem Lutheri aliquo modo temperans, fatabatur quidem voluntatem activè in suos actus, sive bonos, sive malos influere, & ad utrosque à Deo moveri & applicari: sed addebat voluntatem creatam, sub divina motione & applicatione, non servare ipsam differentiam actualem, nec retinere potentiam ad oppositum, sed à Deo moveri solum spontaneè, & sine coactione, & sicut equus ad currendum movetur à fessore. Ex quo evidenter sequitur, quod si in actibus voluntatis ita motus & applicatus à Deo, reperitur peccatum, illud non Deum ut autorem, non verò in voluntatem creatam refundendum sit, & quod proprium ejus opus sit non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli. Quare ut Concilium hanc errorem in suo principio elideret, canonem illum in quo illum proscrit, sic incipit: *Si quis dixerit non esse in potestate hominis suas malas facere &c.* Quibus verbis aperte declarat, idcirco Lutherum & Calvinum docuisse, Deum in nobis mala operari ut bona operari non permissivè solum, sed propriè & per se, quia sentiebant, Deum ita movere homines ad agendum, ut non sit in potestate hominis vias